

Er Generativ AI en god study buddy?

Tina Paulsen Christensen

cand.ling.merc.

lektor og PhD, Aarhus Universitet, Grundforskningscenter TEXT

tpc@cc.au.dk

Generativ Artificial Intelligence (GAI) er blevet mange studerendes foretrukne ”go-to-guy”, når de skal løse studierelaterede opgaver. Denne artikel undersøger GAI-støttede videnspraksisser i spændingsfeltet mellem læringshæmmende udlicitering og læringsfremmende partnerskaber hos fremmedsprogsstuderende på Aarhus Universitet (AU) ud fra en præmis om, at GAI-værktøjer kan udgøre et didaktisk mulighedsrum, som vi som undervisere bør udforske. Der er dog ikke enighed om, hvorvidt GAI-værktøjer som f.eks. ChatGPT, Grammarly og Perplexity reelt er gode study buddy’er. Modstanderne problematiserer, at de reducerer menneskets evne til at tænke dybt, kritisk og kreativt.

Dette understøttes bl.a. af et studie af Kosmyna m.fl. (2025), som indikerer, at GAI sløver vores hjerner efter kort tids brug. I et forsøg inddelte forskerne 54 studerende i tre grupper, som på 20 minutter skulle skrive et essay: en gruppe måtte ikke bruge hjælpemidler, en anden gruppe skulle bruge søgemaskiner til research, og en tredje skulle benytte ChatGPT. Resultatet viste, at ChatGPT-brugerne havde den laveste hjerneaktivitet målt med EEG (elektroencefalografi), fordi de lod chatbotten klare tankearbejdet. Desuden var deres sprog mindre varieret end i de to andre grupper. De havde også sværere ved at huske, hvad de havde skrevet. I en afsluttende seance lod man ChatGPT-brugerne skrive et essay uden hjælpemidler, mens gruppen, der tidligere ikke måtte bruge hjælpemidler, nu fik adgang til ChatGPT. Her viste det sig, at både hjerneaktiviteten, den sproglige kvalitet og kreativiteten var markant lavere hos brugerne, der i første omgang brugte GAI. Der findes dog også forskningsstudier (bl.a. Kerstin m.fl., 2025; Yosof, 2025), der tyder på, at GAI kan understøtte læring. Dalsgaard (2025) understreger imidlertid, at der kun sker læring, når vi som undervisere indbygger kognitiv friktion i undervisningsaktiviteterne, som tvinger de studerende til at gennemløbe en læringsproces, inden de får et facit fra et GAI-værktøj. Dette er også præmissen i et studie gennemført af Dalsgaard og Prilop (2025), som har analyseret 546 danske gymnasieelevers digitale videnspraksisser. Disse defineres som kognitive læringsprocesser, der er distribueret mellem den menneskelige hjerne og artefakter, f.eks. GAI. Studiet undersøger elevernes brug af GAI-værktøjer som kognitive partnere i forbindelse med skolearbejde i mange forskellige fag. Undersøgelsen viser, at eleverne typisk bruger GAI til udarbejdelse, forberedelse, inspiration, revision, feedback og forklaring. Som vist i figur 1 kan elever vælge at udlicitere tankearbejdet til en chatbot. I dette tilfælde bruges GAI som en hurtig genvej og er derfor alt andet lige læringshæmmende. Inddrager de i

stedet GAI som en samarbejdspartner (ekspert, studiekammerat, sparringspartner, redaktør, tutor eller hjælpelærer), som giver dem input til selvstændigt at kunne arbejde videre med en opgave, vil det være læringsfremmende.

Figur 1. Videnspraksisser mellem udlicitering og partnerskaber (Dalsgaard og Prilop, 2025: 19 + 22)

GAI som fremmedsprogsstuderendes study buddy

Artiklen analyserer spørgeskemadata indsamlet i et Region Midt-støttet projekt¹, der har til formål at fremme integrationen af GAI på ni erhvervsskoler og -gymnasier samt på de erhvervssproglige uddannelser på AU. Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført ved projektstart og skulle gøre partnerskolerne klogere på elever/studerendes, underviseres og lederes anvendelse af GAI. På alle institutioner blev link til spørgeskemaet uddelt i uge 44-45 i 2024. I alt 4.252 elever/studerende, 358 undervisere og 72 ledere udfyldte det. Spørgeskemaet til elever og studeredende indeholdt i alt 25 spørgsmål i form af både åbne og lukkede spørgsmål om deres viden om, erfaringer med, og holdninger til brug af GAI. Denne artikel analyserer alene de i alt 241 besvarelser fra studerende, der læser engelsk, fransk, spansk og tysk på enten BACHELORUDDANNELSEN i International virksomhedskommunikation (BA) eller KANDIDATUDDANNELSEN i Erhvervssprog og International erhvervskommunikation (KA) på AU. De fordeler sig på sprogene som vist i tabel 1.

Studerende	Engelsk	Fransk	Spansk	Tysk
BA (n = 215)	61 %	7 %	9 %	23 %
KA (n = 26)	46 %	8 %	15 %	31 %

Tabel 1. Antal respondenter på AU

Som vist i tabel 2 anvender mere end halvdelen af de studerende GAI-værktøjer i forbindelse med deres uddannelse flere gange om ugen, men mange bruger dem også i fritiden. Kun på BA er der ganske få (1 %), der aldrig bruger GAI til uddannelsesformål.

¹ Data analyseret i denne artikel er indsamlet som led i det Region Midt-støttede projekt "AI – didaktisk, sprog og kompetencer til fremtiden" (2024-2026). Forfatteren af nærværende artikel er tovholder for projektet på AU og underviser i tysk samme sted. Undersøgelsens resultater kan læses i Christensen, Kjærgaard og Randrup (2025).

Brugssituation	Aldrig	Sjældent	Flere gange om ugen	Næsten hver dag	Hver dag	Ved ikke
BA - fritid (n = 207)	11 %	33 %	38 %	12 %	4 %	2 %
KA - fritid (n = 25)	4 %	32 %	32 %	16 %	4 %	0 %
BA - uddannelse (n = 207)	1 %	13 %	58 %	22 %	6 %	0 %
KA - uddannelse (n = 25)	0 %	12 %	52 %	32 %	4 %	0 %

Tabel 2. Hvor ofte anvender fremmedsprogsstuderende GAI?

Studerendes videnspraksis som udlicitering eller lærerigt partnerskab

I dette afsnit analyseres de studerendes videnspraksisser med udgangspunkt i deres svar (se tabel 3) på et spørgsmål om, hvad de anvender GAI til i forbindelse med deres uddannelse, og deres eventuelle uddybende forklaring. De kunne vælge mellem 13 forskellige anvendelsesformål, som i tabellen og i den efterfølgende diskussion er grupperet med udgangspunkt i de seks anvendelseskategorier omfattet af Dalsgaard og Prilop (2025). Som det fremgår af tabellen, indeholdt spørgeskemaet ikke et spørgsmål, der falder ind under feedback-kategorien.

Anvendelseskategorier	Mulige anvendelsesformål nævnt i spørgeskemaet	BA-studerende (n = 206)	KA-studerende (n = 25)
Udarbejdelse	Til at skrive tekster – f.eks. opgaver	15 %	20 %
	Til at træffe et valg	17 %	32 %
	Til at oversætte tekster	49 %	64 %
Forberedelse	Til at forstå tekster	63 %	60 %
	Til at sammenfatte tekster	44 %	60 %
	Til at finde information (research)	55 %	32 %
	Som redskab til analyse	32 %	24 %
	Som forberedelse til eksamen/prøver	25 %	36 %
Inspiration	Som redskab til inspiration ved løsning af opgaver	60 %	76 %
Revision	Til at forbedre egne tekster	48 %	68 %
Feedback			
Forklaring	Til at forstå instruktioner og opgavebeskrivelser	38 %	44 %
	Til at forstå f.eks. ord eller begreber	85 %	80 %
	Til at give et hurtigt svar	45 %	60 %

Tabel 3. Hvad anvender fremmedsprogstuderende GAI til?

Udarbejdelse

Tabellen viser, at 15 % på BA og 20 % på KA bruger GAI til at ”skrive tekster (f.eks. opgaver)”. En BA-studerende forklarer i sin kommentar, at GAI bruges til at skrive udkast til problemformuleringer. En KA-studerende anfører, at GAI kan hjælpe ved skriveblokader. Hvis formålet i begge tilfælde er at få starthjælp fra chatbotten i stedet for at lade denne skrive teksten, kan det være en hensigtsmæssig videnspraksis, men kun hvis de studerende forholder sig kritisk til og selv arbejder videre med chatbottens forslag. Hvis formålet er at overlade skriveprocessen til chatbotten, vil det omvendt være en læringshæmmende videnspraksis. Når 17 % på BA og 32 % på KA angiver, at de bruger GAI til at ”træffe et valg” (f.eks. at udvælge en analysemetode), kan det implicere, at de ureflekteret udliciterer beslutningsprocessen til en chatbot, men det kan også handle om, at de ikke kan komme videre i deres proces uden at få hjælp til at arbejde videre med en opgave eller at kunne følge med i et fag. Hele 49 % på BA og 64 % på KA bruger GAI til at ”oversætte tekster”. Dette kan både omfatte opgaver, som reelt skal lære de studerende at mestre oversættelse, men studerende kan bl.a. også – dog nok typisk som led i deres forberedelse – lade fremmedsproget læsestof oversætte til et sprog, som de bedre forstår. En BA-studerende skriver i sin kommentar, at GAI anvendes til at oversætte ord og sætninger i tekster, som den studerende selv har skrevet. I alle tre tilfælde kan GAI stå i vejen for, at studerende forbedrer egne kompetencer, men det kan være læringsfremmende, hvis studerende trækker på chatbotten som en EKSPERT, der giver eksempler på, hvordan man kan udarbejde en tekst, som den studerende lader sig inspirere af i stedet for blot at kopiere løsningen uden kritisk refleksion og eventuel efterbearbejdning.

Forberedelse

På BA bruger 63 % GAI til at ”forstå tekster”, mens 44 % anvender GAI til at ”sammenfatte tekster”. På KA anvendes GAI af 60 % til begge formål. En KA-studerende forklarer uddybende, at GAI kan opsummere lange og komplekse tekster. Besidder den studerende reelt selv forudsætningerne for at kunne læse og forstå teksten, kan brugen af GAI opfattes som udlicitering. Hvis det for den studerende handler om at få hjælp til at kunne følge med, vil det være læringsfremmende. En chatbot kan f.eks. aflede de vigtigste pointer i en lang og kompliceret tekst, som den studerende selv har svært ved at bearbejde kognitivt. Henholdsvis 55 % og 32 % bruger GAI til at ”finde information (research)”, hvilket ligeledes kan bidrage til læring, hvis de studerende arbejder videre med chatbottens svar. Det samme gælder, når GAI bruges til ”analyse”, hvilket anvendelsesformål nævnes af 32 % på BA og 24 % på KA. GAI anvendes også som ”forberedelse til eksamener og prøver”. Det gælder for 25 % på BA og 36 % på KA. En BA-studerende forklarer, at GAI bruges til at udarbejde øvelsesspørgsmål til forskellige emner. I dette tilfælde anvender den studerende øjensynligt GAI for selv at blive klogere. Hvis det omvendt handler om, at den studerende bruger chatbotten til at springe over, hvor gærdet er lavest, vil der være tale om en videnspraksis, der ikke bidrager til den enkeltes læring. Som det fremgår af disse eksempler, handler det således om at få de studerende til at bruge chatbotten som en STUDIEKAMMERAT, der hjælper dem videre i deres læringsproces i stedet for blot at give dem et facit.

Inspiration

Af de studerende anvendes GAI som ”redskab til inspiration ved løsning af opgaver” af hele 60 % på BA og 76 % på KA. En KA-studerende forklarer, at GAI anvendes til brainstorming, hvilket på den ene side kan siges at være en måde at komme nemt om ved en opgave, hvis man f.eks. ureflekteret adopterer dens forslag. Men besidder den studerende ikke selv evnen til at komme i gang med en opgave, finde vej ind i et emneområde eller mangler ideer til, hvordan den kan gribes an, kan chatbotten på den anden side være en SPARRINGSPARTNER, der gør det nemmere for studerende at få øje på og udvælge f.eks. relevante emner, hvilket kan udvide deres handlingsrum og dermed fremme læring.

Revision

På BA svarer 48 % og på KA 68 %, at de bruger GAI til at komme med forslag til nye formuleringer, altså til at ”forbedre egne tekster”. To BA-studerende forklarer, at de anvender GAI til at omformulere sætninger og opgaver. En anden BA-studerende skriver, at GAI bruges til at sammenfatte egne tekster, altså at den studerende først selv forfatter en tekst, som efterfølgende forbedres med hjælp fra chatbotten. Studerende lærer kun noget i denne proces, hvis de validerer og kvalificerer chatbottens forslag. Gør de det, kan den fungere som en REDAKTØR, der hjælper dem med at forfine og gentænke deres egne formuleringer.

Feedback

Ved feedback forstår Dalsgaard og Prilop (2025), at en chatbot evaluerer niveauet i en opgave og påpeger fejl, som man kan forbedre. Responsen har typisk form af forslag til sproglige og grammatiske rettelser. En enkelt BA-studerende skriver uddybende, at GAI bruges til at rette spansk-opgaver. Hvis den studerende aktivt forsøger at tage ved lære af forslagene, kan chatbotten være en lærerig TUTOR. Hvis den studerende selv vil blive bedre til f.eks. grammatik, forudsætter det dog, at den studerende forholder sig kritisk til og arbejder videre med forslagene.

Forklaring

I spørgeskemaet svarede 38 % på BA og 44 % på KA, at de anvender GAI til at ”forstå instruktioner og opgavebeskrivelser”. En KA-studerende forklarer, at vedkommende får chatbotten til at foreslå, hvordan man kan strukturere en opgave på en god måde. En chatbot kan således hjælpe studerende, der har svært ved at komme i gang med en opgave. GAI bruges dog på både BA (85 %) og KA (80 %) især til at ”forstå ord og begreber”, hvilket tyder på, at mange får hjælp i forbindelse med bl.a. læsning og tekstforfatning. En KA-studerende beskriver, at appen Linguee anvendes til at finde sætninger, som viser, hvordan et ord bruges i autentiske sætninger. Tre BA-studerende forklarer, at de bruger GAI som synonymordbog. Potentielt kan en chatbot således fungere som en HJÆLPELÆRER, der f.eks. kan beskrive, forklare og hjælpe med at skabe et overblik over et emneområde. En BA-studerende beskriver det således:

"Jeg synes, at AI kan være rigtig god til at guide en igennem undervisningen eller hjælpe en med koncepter og begreber, som man måske ikke har forstået i undervisningen. Nogle gange har lærerne en meget bestemt måde at forklare ting i undervisningen, men det er måske ikke den bedste måde at forklare det på, og der synes jeg, at AI er rigtig god til at hjælpe. Derudover oplever jeg også, at jeg kan bruge den til at hjælpe mig med at catche op på undervisning, som jeg måske har misset eller ikke forstået. Så kan jeg godt finde på at skrive "Ud fra den her bog af den her forfatter og dette kapitel, hvad betyder dette begreb, og hvordan kan det anvendes", og det synes jeg fungerer mega godt."

Der er dog også henholdsvis 45 % på BA og 60 % på KA, der bruger GAI til at "give et hurtigt svar". Sidstnævnte vil selvsagt være læringshæmmende, hvis de studerende forholder sig ukritisk til svaret. Gør de det, vil der også være en risiko for, at de misforstår svaret. For andre er det helt essentielt løbende at kunne få input fra en slags autoritet. For sådanne studerende kan chatbotten således bidrage til, at studerende kan fuldføre opgaven og dermed lære noget.

Konklusion og perspektivering

GAI-værktøjer er utvivlsomt blevet mange studerendes foretrukne study buddy. Denne artikel har forsøgt at vise, at studerendes brug af disse værktøjer potentielt både kan understøtte og modvirke læring. Som undervisere bør vi derfor hjælpe dem med at forstå, hvordan de kan bruge GAI på en måde, der er læringsfremmende. Vi skal samtidig selv lære at tilrettelægge undervisningsaktiviteter, så de tvinger studerende til at fordybe sig og udvise kritisk sans. Det er ikke en nem opgave, for mange GAI-værktøjer er ikke designet til læring. Stadig flere integrerer dog nu moduler, der har til formål at fremme læring; f.eks. har Open AI i 2025 integreret en Study og Learn Mode i ChatGPT. Der er dog brug for mere forskning, der undersøger, om og hvordan sådanne værktøjer og læringsaktiviteter med indbygget kognitiv friktion kan være med til at fremme lærerige partnerskaber mellem studerende og GAI-værktøjer.

Litteratur

Christensen, T.P., Kjærgaard, H.W. og Randrup, K.S. (2025). *GAI i en læringskontekst*. Projektrapport. Fra ungdomsuddannelserne til universitetet: elevers, studerendes, underviseres og lederes erfaringer med generativ AI. https://www.projektbanken-rm.dk/index.php?route=product/product&path=218&product_id=2286&sort=p.sort_order&order=ASC&limit=30

Dalsgaard, C. og Prilop, C. N. (2025). Partnerskaber mellem elever og AI: Nye arbejdsmetoder med generativ AI. *Tidsskriftet Læring og Medier (LOM)*, 17 (31), 1-30. <https://doi.org/10.7146/lom.v17i31.150410>

Dalsgaard, P. (2025). *Reflective Friction in Generative AI: Designing for Slow Thinking in Fast Systems*. <https://www.dropbox.com/scl/fi/nerr6lafkv0419eoik0w0/Dalsgaard-2025-Reflective-Friction.pdf?rlkey=u94ynd0zd3gbzotuj654tfdfy&e=1&dl=0>

Kestin, G., Miller, K., Klaes, A., Millbourne, T. og Ponti, G. (2025). AI tutoring outperforms in-class active learning: an RCT introducing a novel research-based design in an authentic educational setting. *Sci Rep*, 15 (17458), 1-14. <https://doi.org/10.1038/s41598-025-97652->

Kosmyna, N., Hauptmann, E., Yuan, Y.T., Situ, J., Liao, X., Beresnitzky, A.V., Braunstein, I. og Maes, P. (2025). Your Brain on ChatGPT: Accumulation of Cognitive Debt when Using an AI Assistant for Essay Writing Task,1-206.
<https://doi.org/10.48550/arXiv.2506.08872>

Yusof, I. J. (2025). ChatGPT-assisted retrieval practice and exam scores: Does it work? *Journal of Information Technology Education: Research*, 24, 1-40.
<https://doi.org/10.28945/5474>